

Universellt bibliotek för processmodeller

Populärvetenskaplig projektbeskrivning

Det föreslagna projektet syftar till att bygga en Wikipedia för processmodeller. Vad en Wikipedia är och varför det behövs en specialiserad sådan för processmodeller förklarar vi nedan.

Den snabba utvecklingen av Internetteknologier under de senaste åren har möjliggjort nya och komplexa organisationsstrukturer, virtuella företag och nätverk som spänner över geografiska och geopolitiska gränser. Denna globalisering ger stora möjligheter i form av nya kunder och marknader, men den ställer också stora krav på företags arbetsorganisation. Dels behöver företag se över och förfina sina affärsprocesser samt anpassa dem till sina partners och kunder, dels behöver de bygga upp sina IT lösningar runt affärsprocesserna för att få kortare ledtider och maximalt stöd i arbetet. Detta har gjort att intresset för affärs- och ärendehanteringssystem har ökat under de senaste åren. Termen processcentrerade informationssystem (översatt av oss från engelskans "Process Aware Information Systems") introducerades för bara några få år sedan. Fast termen fortfarande saknar en vedertagen översättning till svenska har den redan hunnit med att representera en väl etablerad klass av informationssystem med mer än 11000 träffar på Google.

Ett processcentrerat informationssystem är ett informationssystem som hanterar affärsprocesser där människor såväl som program och system utför olika arbetsuppgifter. I och med att de fokuserar på koordineringen människor sinsemellan, mellan människor och maskiner, samt människor och arbetsuppgifter, så spelar dessa system en central roll och utgör ofta grunden till själva IT-infrastrukturen på företag. Dessa processcentrerade informationssystem bygger på processmodeller, som i en grafisk form visar aktiviteter som utförs, information som flyter mellan aktiviteterna samt de ansvariga (människor eller maskiner) för utförandet av varje enskild aktivitet.

Processcentrerade informationssystem är ofta komplexa och tidsödande att utveckla. En orsak till detta är komplexiteten hos många av affärsprocesserna de skall stödja. Ett sätt att hantera denna komplexitet är att använda mekanismer för kunskapsutbyte och återanvändning. Vi föreslår skapandet av ett gemensamt bibliotek eller snarare en encyklopedi, där olika affärsprocesser dokumenteras. För att lyckas med byggandet av en sådan encyklopedi krävs två saker. Encyklopedin skall vara lätt tillgänglig och öppen för spridning, och den måste vara innehållsrik. För att erbjuda maximal tillgänglighet kommer vi att förlita oss på Internet. För att göra encyklopedin öppen, kommer vi att bygga på "öppen tillgång" principen vilken innebär att vem som helst kostnadsfritt kan läsa den. Slutligen, för att uppnå innehållsrikedom, kommer vi att inbjuda alla läsare att också aktivt delta genom att lägga in sina egna lösningar i encyklopedin. Och eftersom Wikipedia är "en [...] internetbaserad encyklopedi med öppet innehåll som utvecklas av sina användare", så kan vi mer precist säga att vi kommer att bygga en processmodell Wikipedia.

Encyklopedier har alltid varit väl använda och Wikipedia (www.wikipedia.org) har genom sin framväxt, rikedom och kvalitet påvisat hur man kan bygga encyklopedier på ett helt nytt sätt. Men varför behövs ett helt projekt om en processspecialiserad encyklopedi? Svaret är att det finns en stor skillnad mellan en traditionell encyklopedi/Wikipedia och den vi vill bygga upp. En klassisk encyklopedi är sorterad i alfabetisk ordning och använder nyckelord för referenser. Dessa två tekniker är dock inte tillräckliga för att på ett meningsfullt sätt organisera och navigera mellan olika processmodeller. Innehållsrika och komplexa till sin natur så kräver processmodeller ett mer sofistikerat sätt att bli beskrivna på och relaterade emellan. Man behöver beskriva vilken nytta som processerna gör, hur de är relaterade till varandra och hur de är uppbyggda av smådelar. Först med sådan extrainformation kan man på ett effektivt sätt söka bland och jämföra processerna med varandra. En viktig del i projektet är därför att studera vilken extrainformation som krävs och hur man lägger till den i encyklopedin. Den processmodell Wikipedia som vi tar fram kommer att kunna användas av forskare som vill undersöka nya processer och förstå sambanden mellan dem och den verksamhet som de stödjer. Encyklopedin är också till nytta för praktiker som enkelt vill kunna bygga upp sina egna processer genom att återanvända kunskap om befintliga processer.